

CINEMA.

O cinema
manufacturado
de Antoni Pinent

Antoni Pinent passou polo CGAI corunhês em Dezembro para impartir un curso de "Cinema sem cámara", ocasión que aproveitou para mostrar unha decena das súas películas manufacturadas, realizadas nos últimos dez anos. Ocasión única, por outra banda, porque Pinent é un tanto remiso a projectar a súa obra, até agora só vista fragmentariamente en festivais e mesmo baixoseudónimo.

Por que esta remissom, quando os premios á súa última película, *Film Quartet / Polyframe* (2006-2008), no festival de Lucca e na Semana de Cinema Experimental de Madrid, avaliam o seu labor como cineasta? Porque até agora Pinent aínda se considerava un creador imaturo; porque esta perpétua busca da súa propia voz ou afám de perfeición lhe fai montar e remontar e refazer continuamente as súas películas, nunca satisfeito co resultado. De feito, as obras que podemos ver no CGAI nom som definitivas: o propio autor as considera como obras em curso, sempre vivas e cambiantes. (Como exemplo: a versom de *Film Quartet* premiada em Lucca difere da montagem oferecida na Corunha).

Todas agás unha: *Gioconda/Film* (1999), que conta co privilexio de encontrar-se depositada nos selectivos Anthology Film Archives de New York, cofundados por Jonas Mekas, é unha película acabada e, debido á súa propia estrutura, nom modificável. Para realizá-la, Pinent projectou unha imaxe do quadro de Leonardo, a tamaño real, sobre unha série de tiras de película virge de 35mm, que ocuparían o espazo real da pintura, para logo colar as tiras seguindo unha orde descendente e de esquerda a dereita. O resul-

Antoni Pinent.

tado na pantalha é unha sucesom abstracta de cores, texturas e mesmo sons, pois ao cubrir con imaxes o espazo reservado para a banda sonora prodúcese durante a projecçom un som sintético duro e repetitivo (de aí que, cum toque de humor que tamém assoma noutras obras suas, Pinent remate a fita co seguinte crédito: "image e som: Leonardo da Vinci").

O procedimento é mui similar ao de *Motion Picture (La Sortie des ouvriers de l'usine Lumière à Lyon)* (1984), do cineasta austríaco Peter Tscherkassky, quem imprime unha imaxe da película dos Lumière citada no título sobre tiras de película de 16mm. Pinent confessa que quando fijo a súa *Gioconda* desconhecía a obra de Tscherkassky. Contodo, as diferências som notáveis: 35 mm (que permiten un maior segmento do quadro em cada fotograma) contra 16 mm (que, pola contra, permiten unha maior duración para o mesmo espazo visual); cor contra branco e negro; unha icona da pintura contra unha icona do cinema; som contra siléncio... *Gioconda/Film* é unha versom temporal, dinámica e sonora dumha pintura estática e muda; é unha leitura sintetizada (de arriba a abaixo, de esquerda a dereita); é un mi-

crofilme que serve como documento no caso da desaparicçom da obra original.

A obra de Pinent flutua entre a admiracçom e imitaçom dos grandes mestres do cinema (experimental) e a vontade de ruptura com eles; avoga pola extincçom dos "velhos dinossáurios" "para deixar às novas geraçoms mais espazo de movimento, sem carregar coa lousa e o deslumbramento dos seus nomes", segundo as súas propias palabras, mas nom pode evitar adicar *Música visual en vertical* (1999-2000) ao cineasta e teórico Jean Mitry ou comemorar o 50º aniversario do clásico do cinema de apropiacçom *A Movie* (Bruce Con-

ner, 1958) com *Film Quartet / Polyframe*. As primeiras películas de Pinent som simples, claras e singelas: *Mi primer 35mm* (1995-1997) ironiza sobre o seu propio título, ao nom ser mais que unha tira de película de 8 mm colada sobre outra transparente de 35 mm; *20 dedos* é unha compilacçom das pegadas dactilares do autor, imprimidas no interior do fotograma e tingidas de cores cálidas; *Puzzle 750* (1999-2000) está construída coas siluetas que as peças dum quebra-cabeças deixam no celuloide após aspergi-las com pintura; e *Música visual en vertical*, >>>

que reproduz unha partitura musical colada ao longo da película, cria a súa iconografia e ritmo a partir do pentagrama e a elegante forma das notas que dançam na pantalha.

O seu cinema complica-se com *Film Quartet*, na que a sinxeleza minimalista dá passo a un elaborado traballo de investigación das capacidades do fotograma: este deixa de ser a unidade mínima de articulacçom para converter-se num espazo com infinitas posibilidades de fragmentacçom e colage. Nel, o autor pega fotogramas fragmentados de películas que vam da industrial *Singing in the Rain* à experimental *Wavelength* (Michael Snow, 1967). O resultado sonoro e visual, barroco e agresivo, nom é para qualquer. ●

Alberte Pagán